

**§ 16 a. stk. 2 miljøgodkendelse af
svineproduktionen på
Nedervej 16, 6430 Nordborg**

Meddelt d. **24. februar 2020**

Meddelt af Erhverv & Affald

Sønderborg Kommune

Baggrund og læsevejledning

Kommunens afgørelse, vilkår der gælder for husdyrbruget samt de generelle juridiske forhold omkring afgørelsen, herunder klagevejledningen, og bilag kan læses i kapitel A, B, C og D.

Som følge af VVM-direktivet skal der ved ansøgning om miljøgodkendelse foretages en miljøkonsekvensvurdering der er en proces, som bl.a. indebærer krav om inddragelse af offentligheden og udarbejdelse af en miljøkonsekvensrapport. Selve miljøkonsekvensrapporten kan læses i kapitel E.

Visse projekter om intensiv husdyravl, der kan have væsentlig indvirkning på miljøet, skal gennemgå en sådan proces, inden de kan tillades. Ansøgeren har ansvaret for at få udarbejdet en miljøkonsekvensrapport og at miljøkonsekvensvurderingen er fuldstændig og af tilstrækkelig høj kvalitet i forhold til oplysninger om husdyrbruget og vurderinger af miljøpåvirkningerne. Vurderingerne i miljøkonsekvensrapporten er et resultat af dialog med ansøger i forbindelse med sagsbehandlingen, og den danner grundlag for kommunens afgørelse og de stillede vilkår.

Registreringsblad

Husdyrbruget

Husdyrbrugets CVR-nummer 10347939

Husdyrbrugets navn Nedervej 16

Beliggenhedsadresse Nedervej 16

Postnummer 6430

By Nordborg

Ansøger

Ansøger navn Peter Rasmussen

Ansøger adresse Stegvej 2

Ansøger postnummer 6430

Ansøger by Nordborg

Ansøger telefon 23613661

Ansøger email ptr@foldbjerggaard.dk

Konsulent

Konsulent Cvr 30719131

Konsulent virksomhedsnavn Landbrugsrådgivning Syd I/S

Konsulent navn Rikke Kyhn

Konsulent adresse Rådhusstræde 2

Konsulent postnummer 6240

Konsulent by Løgumkloster

Konsulent telefon 73742041

Konsulent email rky@lrs.dk

Ejendom

Ejendomsnummer 5400011149

CHR numre 85409

Godkendelsen er udarbejdet af:

Sagsbehandler: Torben Kobberø

Sønderborg Kommune

Landbrugsgruppen

Erhverv og affald

Rådhusstorvet 10

6400 Sønderborg

Sagsnummer: 19/32275

Kvalitetssikret af: ANTN

Indhold

A. Afgørelse	2
1) Baggrund for afgørelse	4
1) Kommunens vurdering og begrundelse for de stillede vilkår og øvrige krav	5
2) Samlet vurdering	7
B. Vilkår for husdyrbruget	8
Generelle vilkår	8
Indretning og drift	8
Egenkontrol	9
Ressourceforbrug.....	10
Øvrige emissioner (lugt, støj, lys og støv)	10
Fluer og skadedyr	11
Til- og frakørsel (transport).....	11
Beplantning	12
Reststoffer, affald og naturressourcer.....	12
Driftsforstyrrelser.....	13
Husdyrbrugets ophør	13
C. Offentlighed og klagevejledning	14
Partshøring.....	14
Annoncering af afgørelse	14
Klagevejledning.....	14
Civilt søgsmål	15
D. Kommunens bilag.....	16
E. Miljøkonsekvensrapport til § 16 a stk. 2	18

A. Afgørelse

Sønderborg Kommune meddeler miljøgodkendelse efter husdyrbruglovens § 16 a stk. 2 på Nedervej 16, 6430 Nordborg, matrikel 339 m.fl. Mjels, Oksbøl til svineproduktion med de stillede vilkår.

Miljøgodkendelsen omfatter hele husdyrbruget.

Der godkendes følgende produktionsareal:

- Stald 1: 1287 m² produktionsareal med slagtesvin drænet gulv + spalter (33%/67%).
- Stald 2: 666 m² produktionsareal med slagtesvin drænet gulv + spalter (33%/67%).

De godkendte produktionsarealer i staldanlægget kan med denne miljøgodkendelse udnyttes fuldt ud inden for grænserne for dyrevelfærdsreglerne. Se en oversigt over placeringen af produktionsarealet i figur 1.

Der godkendes følgende eksisterende gødningsopbevaringsareal:

Beholder 1: 635 m² gødningsopbevaringsareal til flydende husdyrgødning. (3.000 m³)

Der godkendes følgende projekterede anlæg:

Der bygges ingen nye anlæg.

Andre godkendelsespligtige driftsbygninger, anlæg, m.v.

Der opføres ingen godkendelsespligtige anlæg

Figur 1: situationsplan

1) Baggrund for afgørelse

Sønderborg Kommune meddeler godkendelsen, da det vurderes, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Sønderborg Kommune vurderer at miljøgodkendelsen, med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet.

Godkendelsen er baseret på de oplysninger, der er redegjort for i ansøgningsmaterialet, 211316 og miljøkonsekvensrapporten i kapitel E. I bilag 1 kapitel D ses en oversigt over versionshistorikken og hvilke ændringer der er blevet foretaget som følge af Kommunens sagsbehandling. Der har været anmodet om reviderede beregninger i forhold til opdatering af Husdyrgodkendelse.dk. Godkendelsen meddeles på de vilkår, der fremgår af den miljøtekniske redegørelse, Kommunens vurdering og generelle lovkrav.

De stillede vilkår vurderes at kunne begrænse risikoen for forurening og ikke-uvæsentlige gener. Hvis der mod forventning skulle opstå væsentlige gener for de omkringboende eller andre uforudsete gener i forbindelse med miljøgodkendelsen, kan Sønderborg Kommune foranledige, at generne reduceres, ved at meddele påbud om afhjælpende foranstaltninger jf. Husdyrbrugslovens § 42.

Der er ikke med denne miljøgodkendelse taget stilling til evt. tilladelser og godkendelser efter anden lovgivning som f.eks. Byggeloven eller Arbejdsmiljøloven.

Miljøkonsekvensrapporten har været sendt tilbage til ansøger og konsulent med enkelte rettelser i teksten.

Historik

8 års drift

For 8 år siden var den gældende produktionstilladelse en § 12 godkendelse fra den fra 19. maj 2010 som blev hjemvist til fornyet behandling og endeligt meddelt den 8. februar 2013. I godkendelse fra 2013 var der tilladelse til 9.450 slagtesvin (30-107 kg) i eksisterende bygninger. Produktionsarealerne var de samme for 8 år siden som i ansøgt drift. Den eneste forskel er at der i stald nr. 2 for 8 år siden var 50 m² dybstrøelsesbokse. Disse bokse er i den ansøgte drift ændret til drænet gulve + spalter (33% / 67%). I godkendelse fra 8. februar 2013 var der også godkendt en ny gyllebeholder på 3000 m³ som aldrig er blevet etableret.

Nudrift

Den gældende godkendelse på ejendommen er miljøgodkendelsen fra den 8. februar 2013. Godkendelsen er på 9.450 slagtesvin (30-107 kg) svarende til 2.326 stipladser. Produktionsarealerne er de samme i nudrift, ansøgt drift og 8 års drift.

Ansøgt drift

Sønderborg Kommune har i d. 15-07-2019 modtaget en ansøgning om miljøgodkendelse af husdyrbruget på Nedervej 16, 6430 Nordborg. Ansøger ønsker en miljøgodkendelse efter de nugældende regler til produktion på et godkendt produktionsareal for at opnå mere fleksibilitet. Ansøger har søgt om slagtesvin i begge stalde.

Den eneste ændring der sker er at der i stald nr. 2 er 50 m² produktionsareal med dybstrøelse, som ændres til 50 m² produktionsareal med drænet gulv + spalter (33 % / 67%) som i resten af stalden. Ændringen sker i eksisterende stalde og medføre ingen udvidelse af produktionsarealet.

Erhvervsmæssigt nødvendigt

Sønderborg Kommune vurderer, at miljøgodkendelse til at udnytte eksisterende staldes produktionsarealer til slagtesvin er erhvervsmæssigt nødvendigt for husdyrbrugets fortsatte drift, da ændringen vil betyde, at staldanlægget kan udnyttes fuldt ud indenfor dyrevældfærds reglerne.

1) Kommunens vurdering og begrundelse for de stillede vilkår og øvrige krav

Landskabelige værdier

Ejendommen ligger inden for områder der er udpeget som værdifuldt landbrugsområde, større sammenhængende landskaber, værdifuldt landskab, bevaringsværdige landskaber og værdifuldt kystlandskab. Ejendommen ligger inden for kystnærhedszonen og delvist inden for strandbeskyttelseslinjen. Der sker ingen bygningsmæssige ændringer. De landskabelige forhold samt en vurdering heraf, fremgår af Miljøkonsekvensrapportens punkt 4.1.

Sønderborg Kommune vurderer at vurderingerne i Miljøkonsekvensrapportens punkt 4.1. er fyldestgørende og at ændringen i produktionen i de eksisterende bygninger ikke påvirker kulturarv eller landskabet negativt. I forbindelse med ansøgning om miljøgodkendelse er det konstateret, at der i den nugældende miljøgodkendelse er vilkår om beplantning omkring ejendommen. Disse vilkår videreføres i den nye miljøgodkendelse for at sikre at landskabsværdierne omkring ejendommen ikke påvirkes negativt.

Ammoniak, natur og bilag IV arter

Sønderborg Kommune vurderer, på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i miljøkonsekvensrapporten afsnit 4.6, at ansøgningen overholder alle krav i forhold til påvirkning af kategori 1, 2 og 3 natur, ligesom det vurderes, at der ikke vil ske en tilstandsændring af naturområder, der er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3. På baggrund af miljøkonsekvensrapportens afsnit 4.6 vurderes det, at projektet ikke medfører ændringer, der påvirker eventuelle bilag IV-arter eller deres levesteder væsentligt.

Jord, grundvand og overfladevand

Sønderborg Kommune vurderer, på baggrund af beskrivelserne i afsnit 4.5 i miljøkonsekvensrapporten, at den ansøgte ændring i eksisterende stalde ikke indebærer væsentlig virkning jordarealer, jordbund eller grundvand. I forbindelse med miljøgodkendelsen udarbejdes en revideret beredskabsplan som beskriver håndtering af risikostoffer på ejendommen, samt forholdsregler ved evt. uheld.

Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Der er et krav om vurdering af de væsentlige virkninger på miljøet og anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, når produktionen er større end 2000 stipladser til slagtesvin. Der er i miljøkonsekvensrapportens punkt

6 redegjort for BAT på husdyrbruget. Sønderborg Kommune vurderer, at der anvendes BAT på følgende områder:

BAT Ammoniak- og lugtemission

Anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) i forhold til ammoniak- og lugtemission fra anlægget er omsat til et bestemt krav til mængden af ammoniak- og lugtemission, der må komme fra husdyrbruget. Sønderborg Kommune vurderer på baggrund af beskrivelserne og vurderingerne i miljøkonsekvensrapporten og beregningerne i husdyrgodkendelse.dk at der anvendes BAT i forhold til ammoniak- og lugtemission.

BAT Fodring- og foderhåndtering

Det vurderes, at husdyrbruget overholder BAT på fodring og foderhåndtering. Der praktiseres fasefodring hvor foderet er afbalanceret, så det opfylder svinenes behov for energi og fordøjelige aminosyrer. Foderet opbevares i lukkede siloer, der sikrer et minimal spild.

BAT Gylleopbevaring- og håndtering

Det vurderes, at der praktiseres BAT på gyllehåndtering.

BAT Energi- og vandforbrug

BAT for elforbrug overholdes i forhold til at der er tale om et ældre anlæg. Ansøger beskriver at der skiftes til LED belysning løbende. Det anførte elforbrug er lidt højere end forbruget som kan beregnes via håndbog for svinebrug. BAT på vandforbruget gennemføres ved, at vandforbruget registreres, og evt. lækager identificeres og repareres hurtigst muligt. Desuden sættes staldene i blød og vaskes med højtryksrensere, hvilket er vandbesparende.

For at sikre en optimal ressourcer udnyttelse, stiller Sønderborg Kommune vilkår om vandforbrug og der stilles vilkår om regelmæssige energieftersyn på ejendommen – vilkår 8 og 9.

BAT Spildevand

Sønderborg Kommune vurderer, at der anvendes BAT på spildevand bl.a ved at vandforbruget registreres, så spild evt. lækager opdages hurtigst muligt, de forurenede områder holdes så småt som muligt og der anvendes højtryksrensere for at minimere vandforbruget.

BAT Affald

Sønderborg Kommune vurderer at der praktiseres BAT på affald ved at affald sorteres og afhændes til godkendte modtagere.

BAT Støv

Sønderborg Kommune vurderer, at der praktiseres BAT på støvemissioner idet foder håndteres i lukkede siloer og ledes fodres med vådfodring i staldene.

BAT Støj

Sønderborg Kommune vurderer, at der praktiseres BAT på støjgener ved at lade de mest støjende aktiviteter foregå i dagtimerne.

BAT Godt landmandsskab og miljøledelse

Sønderborg Kommune vurderer, at BAT på godt landmandsskab og miljøledelse opnås ved at have en nødfremgangsmåde ved uheld (opdateret beredskabsplan) og ved at instruere nye medarbejdere omhyggeligt i de forskellige arbejdsrutiner. Derudover vil der blive udarbejdet et miljøledelsessystem.

BAT Døde dyr

Sønderborg Kommune vurderer, at opbevaring af døde dyr opfylder BAT ved at opbevare dem ved indkørslen fra Nedervej under en kadaverkappe og hævet over jorden ved at lægge dem på spalter eller i en plastcontainer, så lugt og sygdomsspredning så vidt muligt undgås.

Særregler for IE- husdyrbrug jf. kapitel 17 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Krav der er indarbejdet som generelle og umiddelbart anvendelige regler, som skal efterleves på husdyrbruget.

Herunder bl.a.

- Fosfor (slagtedyr)
- Miljøledelse

Generelle regler jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen og husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen

Herunder bl.a.

- Rengøring af arealer, hvor der kun kortvarigt går dyr

2) Samlet vurdering

På baggrund af de stillede vilkår og ovenstående begrundelse for og særkender på husdyrbruget er det Sønderborg Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte projekt overholder anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), og at projektet ikke indebærer væsentlige indvirkninger på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- Landskabelige værdier
- Natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbar over for næringsstofpåvirkning
- Jord, grundvand og overfladevand
- Lugt-, støj-, rystelser-, støv-, flue-, transport-, og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion mv

B. Vilkår for husdyrbruget

Vilkårene i denne miljøgodkendelse skal, hvis ikke andet er anført, være opfyldt fra det tidspunkt, hvor miljøgodkendelsen udnyttes.

Vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.

Denne miljøgodkendelse meddeles på nedenstående vilkår. Konkrete bestemmelser i lovgivningen og bekendtgørelser, som generelt er gældende for alle husdyrbrug, er ikke stillet som vilkår for godkendelsen.

Generelle vilkår

- 1) Projektet skal gennemføres som beskrevet i ansøgningsmaterialet i husdyrgodkendelse.dk skema nr. 211316 vers. 3.
- 2) Miljøgodkendelse og beredskabsplan skal altid være at finde på ejendommen, enten udskrevet eller digitalt. Indholdet skal være driftsleder bekendt. Relevante vilkår i miljøgodkendelse samt beredskabsplanen skal være medarbejderne bekendt.

Indretning og drift

- 3) Stalde, produktionsarealer og produktionstype skal være i overensstemmelse med nedenstående tabel A, dyrene skal være placeret i de med rødt markerede stalde, se figur A.

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
Stald 2	787	Mekanisk ventilation	3 m	(#169336) Slagtesvin. Dybstrøelse, hele arealet (#169335) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/67%)	0 0	0 666
Stald 1	1606	Mekanisk ventilation	3 m	(#169339) Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33 %/67%)	0	1287
Sum						1953

Tabel A. Stalde, produktionsareal og produktionstype

Figur A. Oversigt over ejendommens anlæg

Egenkontrol

- 4) Vand- og elforbrug, og hvad der evt. er foretaget for at reducere det, skal registreres årligt.

Opbevaring og håndtering af husdyrgødning

- 5) Husdyrbrugets gødningsopbevaringsanlæg skal være i overensstemmelse med nedenstående tabel B.

Navn	Lagertype	Volumen m ³	Grundplan m ²	Miljøteknologi
Gyllebeholder	Flydende	3000	635	ingen

Tabel B. Gødningsopbevaringsanlæg

- 6) Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne. Inden udpumpning af gylle fra staldene skal det sikres, at gyllebeholderne kan rumme den udpumpede mængde gylle
- 7) Påfyldning af gylle til vogn skal ske på støbt plads med afløb til opsamlingsbeholder. Pladsen skal rengøres for spild af flydende husdyrgødning umiddelbart efter periode med daglig påfyldning af gylle er afsluttet. Såfremt påfyldningen af gylle sker med selvløssende fyldetårn eller tilsvarende metode til at undgå spild, er der ikke krav om påfyldeplads.

Ressourceforbrug

- 8) Hvis husdyrbrugets vandforbrug overstiger **5.400 m³**, skal ansøger sende en redegørelse til miljømyndigheden. Redegørelsen skal indeholde en beskrivelse af, hvorfor forbruget er steget, og hvilke tiltag der sættes i værk for at reducere vandforbruget.
- 9) Husdyrbruget skal minimum hvert 6. år lade udarbejde en energirapport med forslag til energibesparelser af en autoriseret energikonsulent. Første rapport skal foreligge senest 1 år efter at godkendelsen er taget i brug.

Øvrige emissioner (lugt, støj, lys og støv)

Lugt

- 10) Bedriften og dens omgivelser skal drives og renholdes således, at lugtgener så vidt muligt begrænses. Der skal opretholdes en god staldhygiejne, herunder sikres, at overflader holdes rene og tørre. Stalde inklusiv ventilationssystemet skal rengøres minimum én gang årligt.

Støj

- 11) Bidraget fra landbruget med adressen Nedervej 16, 6430 Nordborg til det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) må i det åbne land, i byzone og ved samlet bebyggelse ikke overskride følgende værdier, som angivet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 "Ekstern støj fra virksomheder":

	Mandag - fredag kl. 07.00 - 18.00 Lørdag kl. 07.00 - 14.00	Mandag - fredag kl. 18.00 - 22.00 Lørdag kl. 14.00 - 22.00 Søn og helligdag kl. 07.00 - 22.00	Alle dage kl. 22.00 – 07.00
	dB(A)	dB(A)	dB(A)

Det åbne land	55	45	40
Byzone	45	40	35
Samlet bebyggelse	45	40	35

Tabel C. Støjgrænser

De angivne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lydniveauer i dB(A)

Markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner er ikke omfattet af ovennævnte støjgrænser.

Støjgrænserne må i det åbne land ikke overskrides ved nærmeste nabos udendørs opholdsarealer, maks. 15 m fra beboelsen. Støjgrænserne må i samlet bebyggelse og byzone ikke overskrides noget sted i området.

I forbindelse med høst og kan grænseværdien om aftenen og om natten forhøjes med 5 dB(A) i høstperioden, dog i højst 6 uger.

Hvis tilsynsmyndigheden, på baggrund af en orienterende støjmåling, finder det nødvendigt, skal den ansvarlige for husdyrbruget dokumentere, at de i vilkår 12 fastsatte støjgrænser overholdes. Tilsynsmyndigheden kan dog kun kræve dette dokumenteret en gang årligt.

Målingerne/beregningerne være en "Miljømåling – ekstern støj", og skal udføres af en person eller firma, som findes på Miljøstyrelsens sidste reviderede liste over firmaer/personer, der er godkendte til at "Miljømåling – ekstern støj". Udgifterne til støjmålingen afholdes af husdyrbruget.

Lys

- 12) Driften må ikke medføre væsentlige lysgener for omboende og omgivelserne.

Støv

- 13) Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal. Vurderingen foretages af tilsynsmyndigheden.

Fluer og skadedyr

- 14) Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning, m.v. Opbevaring af foder skal ske på sådan en måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.). Stalde, lagre og andre anlæg skal holdes i forsvarlig rottesikret stand, m.v. med henblik på at forhindre gode levedmuligheder for rotter.

- 15) Der skal overalt på ejendommen udføres effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse med de nyeste retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi.

Til- og frakørsel (transport)

- 16) Transport af gylle, dyr og foder til og fra ejendommen skal ske via indkørsel fra Nedervej.

- 17) Ved transport af husdyrgødning skal transportvognens åbninger være forsynet med låg eller lignende, så spild så vidt som muligt ikke kan finde sted. Skulle der alligevel ske spild, skal det straks opsamles.

Beplantning

- 18) Der skal etableres en afskærmende beplantning på vest og syd siden af siloerne, som angivet på bilag 2. Beplantningen skal bestå af hjemhørende arter med samme sammensætning som de resterende hegn på ejendommen. Beplantningen skal etableres senest det førstkommande efterår/vinter efter godkendelsen er taget i brug.
- 19) Eksisterende beplantning omkring ejendommen skal vedligeholdes så der opretholdes en afskærmende beplantning mod øst, vest og nord som angivet på bilag 2.

Reststoffer, affald og naturressourcer

Spildevand

- 20) Vask af maskiner, redskaber og transportvogne skal foregå på støbt, tæt plads med bortledning af spildevand til opsamlingsbeholder. Alternativt kan rengøringen foregå på arealer, hvor der er vegetation.

Affald og kemikalier

- 21) Affald skal opbevares og håndteres som beskrevet i Sønderborg Kommunes til enhver tid gældende affaldsregulativ for erhvervsaffald.
- 22) Spildolie eller andet flydende farligt affald skal opbevares i egnede beholdere under tag og stå på rist, paller eller lignende, så eventuelle utætheder er synlige og spild ikke ødelægger de andre beholdere. Beholderne skal være mærket med indhold. Under beholderne skal der være en spildbakke med tæt bund, som ikke har afløb til kloak. Spildbakken skal kunne rumme indholdet af den største beholder, der opbevares, og være resistent overfor de kemikalier, der kan opsamles.
- 23) Spild af olie, kemikalier og flydende farligt affald skal opsamles straks. Der skal til enhver tid forefindes opsugningsmateriale på virksomheden. Alt opsamlet spild indeholdende olie og kemikalier (herunder grus, savsmuld eller lignende anvendt til opsugning) skal opbevares og bortskaffes som farligt affald.
- 24) Pesticidrester skal opbevares og håndteres som farligt affald. Tømt og rengjort (skyllet) pesticidemballage kan bortskaffes som dagrenovation.

Olie og diesel

25) Tankning af diesel skal ske på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb til olieudskiller eller således, at spild kan opsamles, og at der ikke er mulighed for afløb til jord, kloak, overfladevand eller grundvand. Tankningen skal ske under opsyn.

Kemikalier og andre stoffer

26) Kemikalier, rengøringsmidler, medicin, foderstoffer m.v., skal opbevares således, at de ikke kan ledes til jord, grundvand, overfladevand eller afløbssystemer, hvis der måtte ske udslip.

Døde dyr

27) Døde dyr skal opbevares overdækket og på betonspalter eller andet tilsvarende underlag. Opbevaringen må ikke give anledning til væsentlige lugtgener og må ikke medføre uhygiejniske forhold.

Driftsforstyrrelser

28) Der skal forefindes en opdateret beredskabsplan på husdyrbruget. Planen skal opdateres hvert 2. år og dato for udarbejdelse eller revidering af planen skal tilføjes planens forside.

Husdyrbrugets ophør

29) Ved hel ophør af husdyrbruget skal det anmeldes til kommunen senest 4 uger efter ophør, og der skal på husdyrbruget foretages følgende:

- Affald, foder, husdyrgødning og husdyrbesætning fjernes
- Stalde-, foder – og husdyrgødningsopbevaringsanlæg rengøres
- Rørføringer i husdyrgødning eller foder afblændes eller graves op
- Pumpeudstyr i forbindelse med gyllebeholdere afmonteres
- Bortskaffelse af restkemikalier, olieaffald, medicinaffald m.v. i henhold til Sønderborg Kommunes affaldsregulativer.

C. Offentlighed og klagevejledning

Ansøgning om miljøgodkendelse har været offentlig annonceret i uge 29 - 32 på Sønderborg Kommunes hjemmeside for at informere offentligheden om ansøgningen og tidligt inddrage denne i beslutningsprocessen.

Miljøgodkendelsen er meddelt den 24. februar 2020

Partshøring

Et resume og et link til udkast til miljøgodkendelse blev den 21. januar 2020 udsendt til høring hos naboer (ejere og beboer) inden for konsekvensområdet for lugt (643 m) og skønnede parter i sagen, ansøger selv og ansøgers konsulent.

Der var frist til afgivelse af bemærkninger på 30 dage frem til og med den 20. februar. Partshøringen gav ingen indsigelser.

Annoncering af afgørelse

Miljøgodkendelsen efter husdyrbrugloven er offentliggjort på www.sonderborgkommune.dk den 24. februar 2020 og der er efterfølgende orienteret herom i Sønderborg Ugeavis.

Klagevejledning

Afgørelsen kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, jf. husdyrbruglovens § 76.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk.

Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID.

Klagen sendes gennem Klageportalen til Sønderborg Kommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du som privatperson betale et gebyr på 900 kr. For virksomheder og organisationers vedkommende er gebyret på 1.800 kr. Du betaler gebyret med betalingskort i klageportalen. Klagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Sønderborg Kommune.

Sønderborg Kommune videresender herefter anmodningen til klagenævnet, som træffer afgørelsen om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Klagen skal være modtaget inden klagefristens udløb mandag 23. marts 2020

En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Sønderborg Kommune i klageportalen.

Sønderborg Kommune kan oplyse, at det af husdyrbrugloven § 81, stk. 1 fremgår, at en klage ikke har opsættende virkning, med mindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Hvis du påbegynder udnyttelse af miljøgodkendelsen inden klagefristens udløb, er det på egen regning og risiko.

Når Sønderborg Kommune modtager en klage, underretter kommunen straks ansøger om klagen.

Der er ifølge offentlighedsloven ret til aktindsigt i alle dokumenter, der vedrører sagen.

Civilt søgsmål

Et eventuelt sagsanlæg skal ifølge § 90 i husdyrbrugloven, være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er modtaget, eller – hvis sagen påklages – inden 6 måneder efter, at den endelige afgørelse foreligger.

Torben Kobberø

Erhverv og Affald

Sønderborg Kommune

D. Kommunens bilag

Bilag 1 – Versionshistorik

Ansøgning (211316) | Sagsbehandling

Sagsbehandling Versionshistorik

Version

3 (Ansøger)

Gødningslager

Slettede

- Ny Opbevaringslager - type: flydende, drifter (ansøgt drift), 611,1 kvm

I den oprindelige ansøgning blev der søgt om etablering af en ny gyllebeholder ved siden af den eksisterende gyllebeholder inden for standbeskyttelseslinjen. Kommunen gjorde ansøger opmærksom på at dette vil kræve en ny dispensation fra kystdirektoratet. På grund af meget lang sagsbehandlingstider ved kystdirektoratet valgte ansøger efterfølgende at trække gyllebeholderen ud af projektet.

Bilag 2 – Placering af afskærmende beplantning

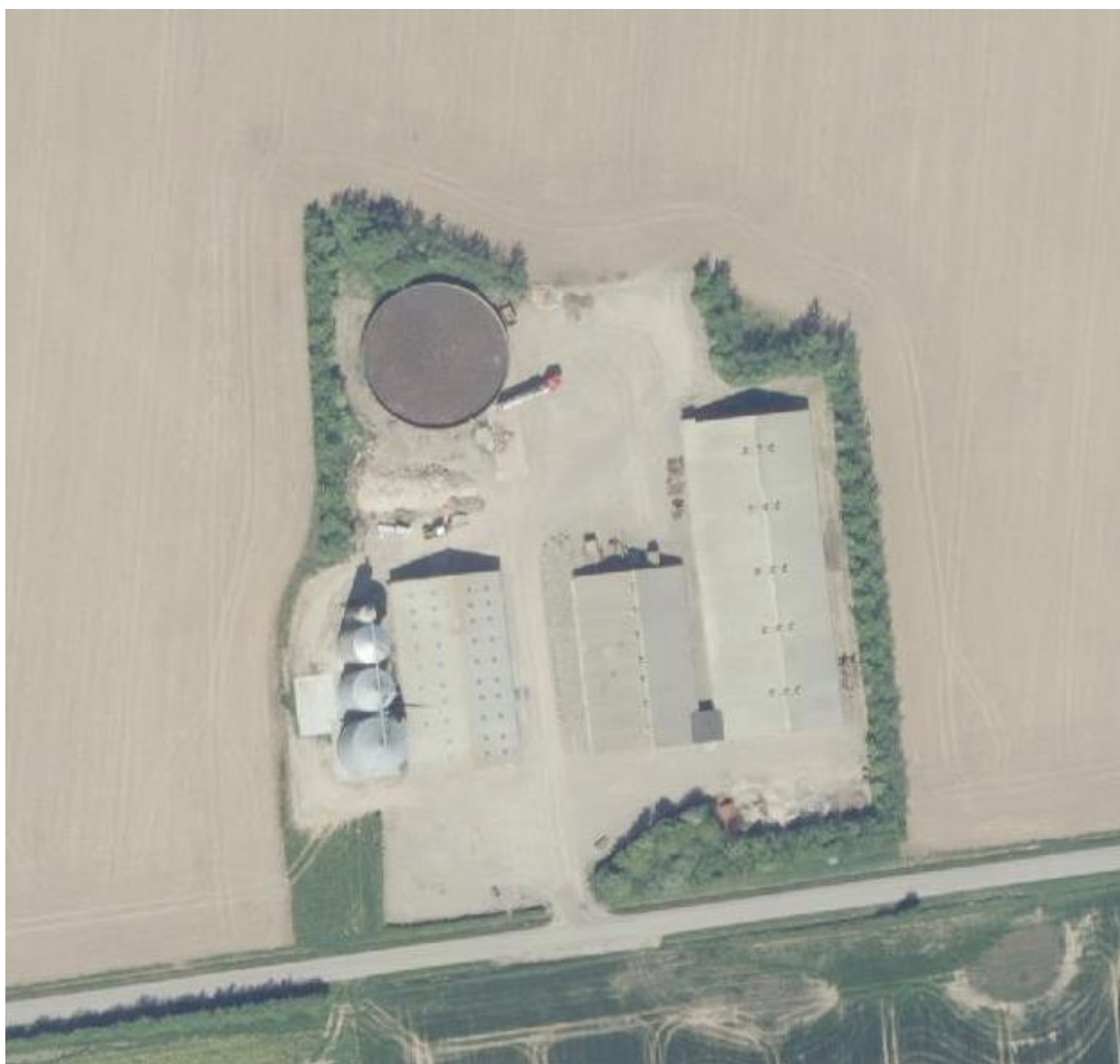
Grøn markering: viser hvor der skal etableres afskærmende beplantning

Blå markering: Viser den eksisterende beplantning som skal vedligeholdes som afskærmende beplantning

E. Miljøkonsekvensrapport til § 16 a stk. 2

**Miljøkonsekvensrapport
I forbindelse med ansøgning om
§ 16a MILJØGODKENDELSE
af husdyrbruget på Nedervej 16
6430 Nordborg**

december 2019

Titel	Miljøkonsekvensrapport i forbindelse med miljøgodkendelse af husdyrbruget Nodervej 16, 6430 Nordborg efter husdyrbrugslovens § 16a
Ejendommens adresse:	Nodervej 16, 6430 Nordborg
Cvr-nr.;	10347939
Matr.nr.:	339 m.fl. Mjels, Oksbøl
Ejer og ansøger:	Peter Thøysen Rasmussen Stegvej 2, 6430 Nordborg Mail: ptr@foldbjerggaard.dk Mobil: 23613661
Ejendomsnummer:	5400011149
Konsulent:	Rikke Kyhn, Miljøkonsulent Landbrugsrådgivning Syd Mail: rky@lrs.dk Mobil: 20245052
Tilsynsmyndighed:	Sønderborg Kommune
Ansøgningskema	211.316

Indhold

INDLEDNING	5
1. IKKE TEKNISK RESUMÉ	6
2 BESKRIVELSE AF PROJEKTET	7
2.1 Godkendelsespligt	7
2.2 Det ansøgte projekt	7
2.2.1 Dyrehold og management	9
2.2.2 Energi- og vandforbrug	10
2.2.3 Tidligere godkendelser	11
2.2.4 Nudrift og 8-års drift	11
2.2.5 Biaktiviteter	11
2.2.6 Husdyrbrugets ophør	11
3. BESKRIVELSE AF ALTERNATIVER	11
4. BESKRIVELSE AF MILJØPÅVIRKNINGER	12
4.1 Lokalisering	12
4.2 Faste afstandskrav	12
4.3 Vurdering af påvirkning af landskabet	12
4.4 Vurdering af gener i lokalområdet	14
4.4.1 Lugt	14
4.4.2 Støj og vibrationer fra anlæg og maskiner	15
4.4.3 Lys	16
4.4.4 Fluer og skadedyr	16
4.4.5 Støv	16
4.4.6 Transport	16
4.5 Vurdering af spildevand, husdyrgødning, affald og kemikalier	21
4.5.1 Spildevand	21
4.5.2 Grundvand	21
4.5.3 Husdyrgødning	21
4.5.4 Affald og kemikalier	21
4.6 Vurdering af ammoniakpåvirkning	22
4.6.1 Ammoniakfordampning fra stald og lager	22
4.6.2 Ammoniakafsætning i lokalområdet	23
4.6.3 Ammoniakafsætning på naturområder	27
4.6.4 Internationale naturbeskyttelsesområder	28
4.6.5 Kategori 1 og 2 naturområder	28

5. Grænse overskridende virkninger	30
6. BAT-REDEGØRELSE	30
6.1 BAT i relation til ammoniak.....	30
7. UHELD OG RISICI	30
7.1 Driftsforstyrrelser og uheld.....	30
7.2 Beredskabsplan.....	32
8 EGENKONTROL	32
9 SAMLET VURDERING.....	32

INDLEDNING

Denne miljøkonsekvensrapport redegør for en planlagt udvidelse af husdyrproduktionen på Nedervej 16, 6430 Nordborg (Sønderborg Kommune).

Det konkrete projekt er omfattet af § 16a stk. 1, 2 i Husdyrbrugsloven

Rapporten redegør for de faktuelle forhold ved den planlagte udvidelse, samt de forhold, der gør sig gældende ved den eksisterende produktion.

Oplysningskravet vedrørende miljøkonsekvensrapporten skal indeholde følgende:

En beskrivelse af det ansøgte med oplysninger om:

- det ansøgtes placering, udformning, dimensioner og andre relevante særkender,
- det ansøgtes forventede væsentlige og eventuelle kumulative indvirkninger på miljøet,
- det ansøgtes særkender eller de foranstaltninger, der påtænkes truffet for at undgå, forebygge eller begrænse og om muligt neutralisere forventede væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet,
- den eller de rimelige alternative løsninger, som ansøger har undersøgt, og som er relevante for det ansøgte
- og dets særlige karakteristika, og hovedårsagerne til den eller de valgte løsninger under hensyn til det ansøgtes indvirkninger på miljøet.
- Et samlet, ikke-teknisk resumé af oplysningerne i pkt. 1, og påtænkte foranstaltninger ved IE-husdyrbrugets ophør.
- Oplysning om den kompetente ekspert, der har udarbejdet miljøkonsekvensrapporten

Det er ansøgers vurdering at dette tekstbilag indeholder alle oplysninger, som bør indeholdes i en miljøkonsekvensrapport.

Rapporten er inddelt i følgende afsnit:

- Ikke teknisk resumé
- Beskrivelse af projektet
- Beskrivelse af alternativer
- Beskrivelse af ressourceforbrug
- Beskrivelse af miljøpåvirkninger
- Valg af bedste tilgængelige teknik (BAT)
- Uheld og risici
- Egenkontrol
- Samlet vurdering
- Bilag 1 – oversigt over anlægget

1. IKKE TEKNISK RESUMÉ

Der søges om en miljøgodkendelse efter Husdyrbruglovens §16a stk.2 . Ejendommen beliggende på Nedervej 16, 6430 Nordborg er en slagtesvineejendom.

Ejendommen ønskes godkendt efter ny lovgivning med den fleksibilitet det medfører, hvor der stilles vilkår til produktionsareal og gulvtype, men hvor slagtesvinenes ind- og afgangsvægt samt antal må variere.

Produktionen på ejendommen foregår i 2 eksisterende staldbygninger med et samlet produktionsareal på 1953 m².

De to stalde har bruttoarealer på hhv. 1602 m² og 789 m². Produktionsarealerne er hhv. 1287 m² og 666 m².

Der er i tidligere godkendelse godkendt opførsel af ny gyllebeholder på 3000 m³. Denne er dog aldrig opført, da der har været opbevaringskapacitet på anden ejendom. Denne aftale om opbevaring af gylle fortsætter.

Transporter

Der kan forventes en lille stigning i antallet af transportere, som hovedsageligt er pga. mere husdyrgødning. Det vurderes, at generne for nabobeboelser som følge af transport til og fra virksomheden vil være begrænsede, da ejendommens til- og frakørselsforhold ligger hensigtsmæssigt i forhold til omboende.

Ammoniakemission og påvirkning af natur

Anlægget ligger langt fra et internationalt naturbeskyttelsesområde, ca. 8.300 meter øst for staldanlægget. Totalbelastningen er 0, da der ikke sker en belastning på så stor afstand.

Der ligger flere § 3-beskyttede naturområder indenfor 1.000 meter fra staldanlægget. Kun for strandeng beliggende nord for anlægget beregnet en merbelastning på 0,1 kg N/ha. De øvrige ligger på 0,0 kg N/ha.

Den planlagte ændring af husdyrproduktionen vurderes derfor til, ikke medføre væsentlige påvirkninger af de pågældende naturtyper.

Lugt

Udvidelsen af staldanlægget er vurderet ift. lugtemission og lugtgenafstande til nærmeste nabo, samlet bebyggelse og byzone.

Beregningerne i skemaID 211316 viser, at alle lugtgenafstandskrav er overholdt til alle typer af områder.

Det vurderes dermed, at udvidelsen ikke kan medføre nogen uacceptabel påvirkning af omkringboende ift. lugtpåvirkning.

Andre miljøpåvirkninger

Produktionen overholder alle gældende normer for opbevaring og transport af husdyrgødning, håndtering af spildevand og affald, støjbelastning af omgivelser m.v. Det betyder, at projektets

virksomheder på miljøet, hvad angår disse faktorer, må betragtes som uvæsentlige. Der forventes ikke at være væsentlige gener fra støv, støj og fluer.

BAT (Bedste Tilgængelige Teknologi)

Der er anvendt BAT indenfor følgende områder: Energi, vand, management, foder, staldindretning og opbevaring/udbringning af husdyrgødning.

Projektet overholder den vejledende grænseværdi for ammoniaktab (emissionsgrænseværdi) pr. år opnåelig ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT). Beregningerne er foretaget efter de retningslinjer og beregningsmetoder, der fremgår af Miljøstyrelsens standardvilkår for BAT.

Kravet om maksimal ammoniakemission er overholdt med valg af et staldsystem med drænet gulv og spalter.

Alternative løsninger

Der er ikke overvejet alternative placeringer, da der er tale om eksisterende bygninger.

0-alternativ

Strukturudviklingen i dansk landbrug betyder, at bedrifter kontinuerligt skal forsøge at tilpasse sig til fremtiden, og for at opnå fornuftig økonomi og drift

0-alternativet beskriver forholdene, hvis produktionen fortsætter uændret. 0-alternativet vil betyde en fastholdelse af den nuværende tilstand. Ud fra et økonomisk og arbejdsmiljømæssigt synspunkt, vil dette være uhensigtsmæssigt.

Ophør

Ved husdyrbrugets ophør, rengøres stalde- og gødningsopbevaringsanlæg. Evt. nedbrydning af stalde og fortank/gyllebeholder vil ske i henhold til gældende regler.

Der er ikke truffet foranstaltninger for forebyggelse af forurening ved virksomhedens ophør, da virksomheden ikke forventes lukket ned. Desuden vil en evt. forurening sandsynligvis kun kunne stamme fra håndtering af gylle. Eftersom dette er lagt i faste rammer, anses det ikke for hensigtsmæssigt at foretage yderligere.

2 BESKRIVELSE AF PROJEKTET

2.1 Godkendelsespligt

Det konkrete projekt er omfattet af § 16a i husdyrgodkendelsesloven (LBK nr. 256 af 21. marts 2017).

Ansøgningsskema med beregninger er indsendt til Sønderborg Kommune gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem www.husdyrgodkendelse.dk. Skema nr.: 211.316.

2.2 Det ansøgte projekt

Der søges om en godkendelse af eksisterende produktionsareal på 1953 m² til slagtesvin fordelt mellem 2 eksisterende staldbygninger på hhv. 1287 m² og 666 m² produktionsareal.

Ejendommen ønskes godkendt efter ny lovgivning med den fleksibilitet det medfører, hvor der stilles vilkår til produktionsareal og gulvtype, men hvor slagtesvinenes ind- og afgangsvægt samt antal må variere.

Til anlægget hører også 4 fodersiloer, med mål som er angivet i tabel nedenfor.
Alle driftsbygninger ligger samlet.

Tabel 1. information om mål og materialer for bygning i anlægget

Bygning	Grundplan	Bygningshøjde	Bygningsmaterialer/farver	anvendelse
Stald 1	1602	5,5 m	Elementer m Granit	Slagtesvin
Stald 2	798	5,5 m	Elementer m Granit	Slagtesvin
Lade	844	7 m	Metalplader og eternit	Maskinhus
Eksisterende Gylletank	Dia: 30 m	3 m over Terræn	Lysgrå betonelementer	Gylle
Silo 1380 m3	Diameter: 11,48 m	15,68	Stålsilo	Foder
Silo 694 m3	Diameter: 8,6 M	14,85	Stålsilo	Foder
Silo 647 m3	Diameter: 7,73 m	14,84	Stålsilo	Foder
Silo 100 m3	Diameter: 3,75 m	13,5	Gul/hvid glasfiber	Foder

På situationsplanen ses en oversigt over driftsbygningerne.

Stalde

På ejendommen er der 2 stalde.

Beskrivelse af stald 1

Stalden er indrettet med drænet gulv og 2/3 spalter.

Ventilation er med undertryk, med diffust luftindtag i gennem loftsplader. 5 sektioner med 3 afkast i hver

Beskrivelse stald 2

Stalden er indrettet med drænet gulv og 2/3 spalter. I denne stald har der været godkendt/indrettet med 3 stipladser med dybstrøelse. Dette ændres dog, så der kun fremadrettet er stier med drænet gulv og 2/3 spalteareal.

Der ændres dog ikke på produktionsarealet i staldene.

Ventilation er med undertryk, med luftindtag gennem vægventiler. 7 afkast

De to stalde ligger parallelt med hinanden i en indbyrdes afstand af 6-7 meter.

Begge stalde er opført med elementer med granit på yderside, i tagkonstruktion er der gitterspær og eternit på taget. Den store stald har et bebygget areal på 1602 kvm og den lille stald et areal på 789 kvm. Produktionsarealer er hhv. 1287 m² og 666 m².

Jf. bilag 2 – staldindretning og opgørelse af produktionsareal

Al ventilation er styret af et temperaturregulerende styringssystem, der sikrer optimal ventilation. Anlægget rengøres ca. 4 gange årligt, og efterses og justeres en gang ugentligt.

Ejendommen drives konventionelt og er ikke teknisk, forurenings-, eller driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug.

Der anvendes kun almindelig orienteringsbelysning på facader. Belysningsforhold inde i stalden er efter de lysforhold der giver trivsel hos dyrene.

gødningsopbevaring

Husdyrgødning opbevares i nuværende gyllebeholder 3000 og i den lejede beholder på 1800 m³. Der er dertil opbevaringskapacitet på 1200 m³ i kanaler og fortank. Den lejede beholder er beliggende på Spangmosevej 32. Fremadrettet vil dette ikke blive ændret. Den samlede kapacitet er derfor 6000 m³.

Det forventes, at der maksimalt vil blive produceret max. 6.504 m³ gylle og spildevand i anlægget, jf. bilag – lagerregnskab for husdyrgødning. Dette er beregnet ud fra normtal fra Århus Universitet. Med beholder på Spangmosevej og anvendelse af kanaler, svarer dette til, at der er opbevaringskapacitet til lidt over 11 måneders produktion.

Ansøger overholder gældende lovgivning på området, både mht. udbringning og opbevaring.

2.2.1 Dyrehold og management

Alle stalde rengøres med højtryksrensere / vaskerobot mellem hvert hold grise.

Der er overbrusning i samtlige stalde, som køler luften, dyr og overflader kortvarigt, og som binder støv og styrer dyrenes gøde adfærd. Overbrusning sikrer desuden færre tilsvinede lejearealer.

Ventilationsanlæg efterses og justeres jævnligt og rengøres ved hver vask af staldafsnit.

Rengøring af staldafsnit samt ventilation ca. 4 gange årligt for at minimere lugt, samt optimere klima og hygiejne i stalden.

Foderanlæg efterses og justeres dagligt, samt efterses af servicetekniker minimum 1 gang årligt, ifølge servicekontrakt.

Gyllehåndtering

Håndteringen af gylle er med træk og slip. Der anvendes hyppig udslusning af gylle, hvor der tømmes hver uge. Pumpning og håndtering af gylle vil foregå i lukket rørsystem. Pumpning vil foregå indenfor normal arbejdstid (kl. 7.30-16) og altid under opsyn. Ved, at der sluses gylle ud hver uge, ledes der op til kravene om hyppig udslusning, og der opnås derved en lugtreducerende effekt. Fra kanalerne i stalden føres gyllen til fortank, hvorfra gyllen kan ledes til de forskellige beholdere. Der er ikke faste pumper på tankene.

Gylle omrøres kun forud for udbringning. Omlastning foregår med sugekran. Udbringning foregår hovedsageligt med slæbeslanger. Udbringningen af husdyrgødning fra ejendommen vil ske efter gældende lovgivning med hensyn til kvælstof-, fosfor- og zinkindhold.

Fodring

Foderplaner laves i samarbejde med en rådgiver fra foderstof, svinerådgiver el lign. med henblik på at opnå den mest optimale fodring af svinene mht. trivsel, sundhed, vækst, foderomkostninger, brug af færrest mulige ressourcer osv.

Der anvendes vådfoder på ejendommen.

Fytase tilsættes foderet i de tilfælde hvor det anses for at være rentabelt. Der anvendes hjemmeblandet foder på ejendommen. Male blandedanlæg kører 8 gange i døgnet.

Alle siloer fyldes med korn i høst perioden – der køres ca. 2000 tons korn ind. Der anvendes 2 forskellige foderblandinger til slagtesvinene alt efter hvor store de er.

Ovenfor beskrevne principper for valg af fodermidler må betegnes som de bedst tilgængelige for den aktuelle drift.

2.2.2 Energi- og vandforbrug

I forbindelse med drift af ejendommen og den beskrevne husdyrproduktion før og efter udvidelsen, er der skønnet at være et forbrug af råvarer og hjælpestoffer som angivet nedenfor. Elforbruget dækker primært ventilation, belysning, gyllepumper og drift af foderanlæg.

Forbrug af fyringsolie og dieselolie forventes ligeledes at være uændret i ansøgt drift. Der benyttes fyringsolie til staldene.

Lyset i staldene er slukket, når der ikke er nogen på ejendommen.

Derudover vil ansøger ved vedligehold overveje, om der evt. skal LED el lign. belysning op.

Ejendommen forsynes med vand fra egen boring på Engsletvej 1. Der forbruges ca. 5.000 m³ årligt til drikkevand i produktionen og rengøring af produktionsanlæg mv. før udvidelsen.

Efter udvidelsen forventes det årlige forbrug kun at stige hvis effektiviteten på svineproduktionen stiger, dvs. der laves flere grise eller vægtgrænser ændres.

Vandinstallationer vedligeholdes løbende og hvis der konstateres vandspild/utætheder, udbedres det straks.

Tablet 2. oversigt over ressourceforbrug i driften

	Før udvidelse mængde pr. år	Efter udvidelse mængde pr. år
El	120.000 kWh	120.000 kWh
Fyringsolie	2.500 L	2.500 L
Dieselolie	31.000 L	31.000 l
Vand, drikkevand og t vask af Stalde	Ca. 5.400 m ³	Ca. 5.400 m ³

2.2.3 Tidligere godkendelser

Der er tidligere den 8. februar 2013 givet miljøgodkendelse for husdyrbruget på Nedervej 16. Her blev vægt grænsen for dyrene ændret pga. højere indleveringsvægt til slagteriet, og samtidigt var man også dengang blevet bedre til at producere flere grise pr år. I denne tidligere godkendelse, blev også godkendt opførsel af ny gyllebeholder på 3000 m³. Denne er dog aldrig opført.

I det ansøgte projekt ønskes ejendommen godkendt efter ny lovgivning med den fleksibilitet det medfører, hvor der stilles vilkår til produktionsareal og gulvtype, men hvor slagtesvinenes ind- og afgangsvægt samt antal må variere. Dette vil indebære forøget forurening eller andre virkninger på miljøet, og skal derfor have en ny miljøgodkendelse (jf. kapitel 10 i husdyrbrugsloven).

2.2.4 Nudrift og 8-års drift

Inden for de seneste år er der foretaget ændringer af husdyrbruget, der har medført ændrede ammoniak- og lugtemissioner. Ændringer var i det gamle ansøgningssystem bygget på vægtklasser og antal dyr. Bygningerne hvor dyrene produceres, har dog altid været de samme.

Derfor er produktionsarealerne i nudriften og 8-årsdriften ikke forskellige.

Nudriften svarer til det produktionsareal, der er godkendt med miljøgodkendelsen fra 8. februar 2013. Her blev godkendt areal til 9450 slagtesvin (30-107 kg). Den ny gyllebeholder der blev søgt om på pågældende tidspunkt, er dog ikke medtaget, idet den aldrig er opført

8-årsdriften svarer til det produktionsareal, der var forud for miljøgodkendelsen af 8. februar 2013. Her var godkendt samme produktionsareal i samme bygninger til produktion af 8.996 slagtesvin (30-100 kg).

2.2.5 Biaktiviteter

Der er ingen biaktiviteter på ejendommen.

2.2.6 Husdyrbrugets ophør

Der er ingen planer om, at husdyrproduktionen skal ophøre, men det forventes, at landbrugsvirksomheden fortsat effektiviseres, optimeres og udvides i det omfang, det er krævet for at følge med udviklingen.

Hvis husdyrproduktionen på ejendommen ophører, vil der blive sikret, at de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare foretages.

Det betyder, at følgende vil blive foretaget:

- Overskydende husdyrgødning tømmes og fjernes på forsvarlig vis.
- Staldene bliver rengjorte.
- Inventar og andet metal afhændes til skrothandler eller lign.
- Alt affald, der kan genbruges, leveres til genbrugsstation eller lign.
- Affald, der ikke kan genbruges, afskaffes efter gældende regler.

3. BESKRIVELSE AF ALTERNATIVER

Alternative løsninger

Der er ikke overvejet alternative placeringer, da der er tale om eksisterende driftsbygninger.

0-alternativ

Strukturudviklingen i dansk landbrug betyder, at bedrifter kontinuerligt skal forsøge at tilpasse sig til fremtiden, og for at opnå fornuftig økonomi og drift

Et 0-alternativ på Nedervej 16 vil betyde, at der ikke sker den nødvendige udvikling med en løbende tilpasning af produktionsanlægget.

4. BESKRIVELSE AF MILJØPÅVIRKNINGER

4.1 Lokalisering

Husdyrbruget er placeret i landzonen med ca. 340 meter til nærmeste nabobeboelse på Rødenæbsvej 2.

Nærmeste byzone ligger ca. 1300 meter mod nord for ejendommen. Nærmeste sommerhusområde ligger ca. 5000 meter væk.

Nærmeste nabobeboelse i samlet bebyggelse er Færgevej 48, der ligger ca. 550 m mod øst. Afstandene er målt fra de nærmeste staldanlæg.

4.2 Faste afstandskrav

Anlæggets placering i forhold til afstandskrav jf. husdyrbrugslovens kap. 2 (§§ 6 og 8) er angivet i nedenstående tabel 3.

Tabel 3. Afstande ift. § 6 og 8. Afstandene er målt som nærmeste afstand fra de nærmeste staldanlæg.

	Afstand fra Anlægget	Afstandskrav jf. husdyrloven
Ikke almene Vandforsyningsanlæg	336 meter Engsletvej 1	25 meter
Almene vandforsyningsanlæg	2700 meter Holm Vandværk	50 meter
Vandløb (herunder dræn) og søer	470 meter Kørmajbæk	15 meter
Offentlig vej og privat Fællesvej	31 meter Nedervej	15 meter
Levnedsmiddelvirksomhed	>25 meter	25 meter
Beboelse på samme ejendom	Ingen bolig på ejendommen	15 meter
Naboskel	169 mod vest	30 meter
Nærmeste nabobeboelse (uanset landbrugspligt)	340 meter – Rødenæbvej 2	50 meter
Nærmeste nabobeboelse uanset om det er landbrug eller ej) i samlet bebyggelse	550 meter – Færgevej 48	50 meter
Nærmeste byzone/sommerhusområde	1300/5000 meter mod nord	50 meter

På ovenstående baggrund vurderes det, at de ansøgte stalde- og husdyrgødningsopbevaringsanlæg, overholder husdyrbrugslovens afstandskrav.

4.3 Vurdering af påvirkning af landskabet

Beskrivelse af de ansøgte bygninger

I forbindelse med udvidelsen sker der ingen ændring i staldenes bygningsmasse. I den tidligere godkendelse, blev søgt om opførsel af ny gyllebeholder. Denne er ikke blevet opført, men ønskes medtaget i denne nye ansøgning.

Der vil blive etableret afskærmende beplantning rundt om gyllebeholderne. Beplantning tilpasses bevoksning i området, vil være af hjemmehørende arter gerne med buskbeplantning i en højde på 4-6 meter indeholdende mindre træer.

Alle bygninger ligger i en samlet enhed i tilknytning til hinanden med eksisterende beplantning omkring

Beskrivelse af påvirkningerne på landskabet

Ejendommen Nedervej 16 er beliggende i landzone og uden for lokalplanlagte områder, i Sønderborg Kommune.

Ejendommen ligger i et område, der er udpeget til særligt værdifuldt landbrugsområde, større sammenhængende landskaber, værdifuldt landskab samt værdifuldt kystlandskab.

I landskabskarakteranalysen fra Sønderborg (2016) står der, at Landskabsområdet er kendetegnet ved et bakket kystnært landbrugslandskab, hvor en forgrenet fjordarm skærer sig langt ind i landskabet med stejle skrænter, og præger hele området med dets dalsystem, vandelement og tilknyttede bevoksning.

Oplevelsen af landskabet varierer og er tæt knyttet til områdets fjordgren, hegn, lavbundsområder, skove og bevoksninger, der inddeler marker i små til middelstore enheder. Udsigterne i området er derfor ofte afgrænsede af terræn og bevoksning, og ind imellem fine orienterende udsigter ud over landskabet

Området ved Mejls er især præget af udsigter og aflæselige spor fra områdets kulturhistorie.

I det der er tale om eksisterende byggeri, hvortil der er en omkransende beplantning, vil der ikke ske en anderledes påvirkning på oplevelsen af landskabet væsentligt.

Der sker ingen ændringer i staldene, men produktionen bliver godkendt til et produktionsareal i stedet for godkendelse til et bestemt antal dyr. Da godkendelsen ligger på eksisterende anlæg der er beliggende som et samlet anlæg, forventens udvidelsen ikke at påvirke eller fremstå som et yderligere markant nybyggeri i landskabet.

Med det ovenstående er der taget højde for påvirkningen af materielle goder, kulturarv og landskabet. Det vurderes at ingen af disse tre parametre vil lide last i forbindelse med overgangen til den nye husdyrlov.

Staldanlægget fremstår som en samlet enhed, og der er i tidligere godkendelser sat vilkår til beplantning, som falder godt i med omgivelserne.

Anlægget ligger ikke inden for 200 meter til byzone, sommerhusområde eller områder, som ved lokalplan er udlagt til boligformål.

Nedervej 16 ligger på kanten af et dødislandskab og bundmoræneflade. Fra de nuværende stalde er der udsigt ud over Mjels Vig. Nord for staldanlæggene er opført 1 gyllebeholder. Omkring gyllebeholder er der etableret afskærmende beplantning, bestående af mindre træer og buske. Gyllebeholderen ligger indenfor strandbeskyttelseslinjen.

Jorderne afvander til Mjels Vig, Dyvig, Stegsvig, Als Fjord og Lillebælt.

Ifølge Kommuneplan 2009-2021 for Sønderborg Kommune ligger ejendommen i landområde med plannr. 1.6.001.J. Ejendommen er beliggende i et område, som ikke er omfattet af lokalplan. Ifølge Spildevandsplan 2016-2021 for Sønderborg Kommune – er området ukloakeret, og der er ikke planlagt nogle indsatser her i denne plan.

Kulturhistoriske værdier i området

Der er beskyttede sten- og jorddiger på eller langs flere af udbringningsarealerne. Digerne er beskyttet efter Museumslovens § 29a, og må ikke ændres, beskadiges eller sløjfes uden dispensation fra Sønderborg Kommune.

Ingen af de nuværende eller ansøgte bygninger og anlæg ligger inden for værdifulde kulturmiljøer.

Rekreative værdier i området

Nedervej 16 ligger uden for rekreative interesseområder. Nærmeste rekreative interesseområde er et rekreativt område ved Mjels Vig.

Geologiske interesser i området

Nedervej 16 og tilhørende udbringningsarealer ligger uden for områder med geologisk interesse.

Alle bygninger ligger i en samlet enhed i tilknytning til hinanden med eksisterende beplantning omkring.

På den baggrund vurderes det, at det ansøgte ikke vil påvirke de landskabelige interesser væsentligt.

4.4 Vurdering af gener i lokalområdet

Med husdyrbrugets beliggenhed med ca. 550 m til nærmeste større husdyrbrug, vurderes det, at der ikke vil kunne opstå kumulative effekter med hensyn til støj, vibration, støv- og lysgener, skadedyr og affald.

Af kumulative virkninger er det primært lugt- og ammoniakemission, der er aktuelt. Begge forhold er der beregnet på i skema

4.4.1 Lugt

Rengøring i og omkring bygningerne og siloer, foretages jævnligt, med henblik på at minimere risikoen for lugt og for, at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold. Den jævnlige rengøring og visuelle kontrol sikrer bl.a. at der ikke opstår uhygiejniske forhold, ressourcepild eller punktforurening.

Lugtemissionen fra staldanlægget søges reduceret ved kontinuert at fastholde en god staldhygiejne og

anvende god management i staldene. Dertil anvendes hyppig udslusning af gylle, som er en teknologi der er optaget på Miljøstyrelsens Teknologi liste. Miljøstyrelsens Teknologi liste er en vejledende liste over miljøteknologi som har en dokumenteret miljøeffekt på ammoniakfordampning, lugtforurening eller begge dele.

I tabel 4 nedenfor er der foretaget lugtberegninger i forhold til de områder og beboelser, der er beskrevet i afsnit 4.1 og 4.1.1.

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt	
 Nedervej 14	0	NY	233,1	233,1	374,9	Ja	▼
 Rødenæbvej 2	0	NY	233,1	233,1	379,4	Ja	▼
 Færgevej 48	0	NY	494,7	494,7	581	Ja	▼
 Holm, Nordborg	0	NY	654	654	1315,4	Ja	▼

Table 4. Luftberegninger fra IT-ansøgningssystemet (www.husdyrgodkendelse.dk). Den vægtede gennemsnitsafstand svarer til afstanden målt fra et vægtet lugtcentrum af staldanlægget til den nærmeste "kant" af nabobeboelse, byzone eller samlet bebyggelse. Den vægtede gennemsnitsafstand er længere end den nærmeste målte afstand fra kant af stald- og/eller husdyrgødningsopbevaringsanlæg.

Luftberegninger i IT-ansøgningsskemaet viser, at afstandskravene kan overholdes for nærmeste nabobeboelse og byzone.

Da alle lugtgenafstande dermed overholdt, vurderes der ikke at være problemer i forhold til lugt.

4.4.2 Støj og vibrationer fra anlæg og maskiner

Støj- og vibrationskilder

Støj og vibrationer fra landbrugsvirksomheden kan forekomme fra følgende kilder:

- Ventilationsanlæg
- Foderanlæg
- Interne og eksterne transportere.
- Ind- og udlevering af dyr.
- Levering af foder og korn.

Beskrivelse af driftsperioder

I det omfang det er muligt, vil alle støjende aktiviteter blive lagt indenfor normal arbejdstid, som ansøger definerer som tidsrummet 06.00-18.00.

Beskrivelse af tiltag mod støj og vibrationer

Ventilationsanlægget anvendes døgnet rundt og er placeret på begge staldanlæg. Anlægget ligger i det åbne land og der er langt til nabobeboelser.

Male- blandeanlæg er placeret i den sydlige ende af den lille stald. Der laves 2 blandinger, og for hver blanding, males/blandes foder 4 gange dagligt. Det blandede foder snegles ind i staldene til dyrene.

I høst tippes korn af i en grav ved siden af siloer, hvorfra det snegles over i kornsiloerne. Der opbevares ca. 2000 tons korn i siloer. Der snegles kun korn ind i forbindelse med høst. Der er derfor kun en begrænset støj i forbindelse med fyldning af kornsiloer ved høst. Indblæsning af andre fodermidler sker ved indblæsning 1-2 gange pr. måned à maksimalt 1 times varighed pr. gang.

Fodersiloerne er placeret på vest siden af foderladen. Der er langt til nærmeste nabobeboelser, derfor forventes ingen generende støj i denne forbindelse.

Der er ikke korntørningsanlæg på kornsiloer, og der er således ikke støj i forbindelse med tørring af korn.

For så vidt angår foderindblæsning, foregår dette kun i hverdage i tidsrummet 07.00 til 18.00.

Afhentning og levering af dyr foregår indenfor tidsrummet 05.00-18.00. Dette sker ved staldene.

Alle generelle krav vedrørende støj vil blive overholdt. Sammenholdt med ejendommens placering vurderer ansøger, at det ikke er nødvendigt med specielle tiltag for at sikre omboende mod støjgener. Støj søges generelt dæmpet ved valg af støjsvag teknologi.

4.4.3 Lys

Der er ingen kraftige udendørs lyskilder og dermed ingen stærke generende lyskilder, som kan genere naboer. Der sidder orienteringslys ved staldene. Der ændres ikke på lysforholdene ved den nye drift.

4.4.4 Fluer og skadedyr

Generel beskrivelse af skadedyr

Generelt lægges der vægt på en hurtig og effektiv bekæmpelse af skadedyr ved konstatering af deres tilstedeværelse. Forekomst af skadedyr forebygges blandt andet ved daglig oprydning og fjernelse af gødning og foderrester. Bedriften følges de officielle retningslinjer i forbindelse med forebyggelse og bekæmpelse af skadedyr (rotter og fluer).

Beskrivelse af fluebekæmpelse

Fluer bekæmpes i larvestadiet ved omhyggelig rengøring af staldene og anvendelse af kemikalier.

Beskrivelse af rottebekæmpelse

Hvis der opstår problemer med rotter, vil bekæmpelse ske i henhold til retningslinjerne fra Skadedyrlaboratoriet, Aarhus Universitet. Der er kontrakt med Mortalin om fire årlige besøg vedr. rottebekæmpelse. der er opstillet autoriserede kasser med rottegift til bekæmpelse af rotter.

4.4.5 Støv

Der kan forventes støvbidrag fra staldenes ventilationsanlæg, fodringsanlæg og i forbindelse med håndtering af foder, dyr, intern transport og kørsel på grusveje.

Støvet minimeres som følge af omhyggeligt management.

Dette vurderes dog ikke at have en væsentlig påvirkning på naboerne dels på grund af staldanlæggets placering i det åbne land, og at der ikke vil være væsentlige støvgener fra ejendommen.

4.4.6 Transport

Arbejdskørsel til og fra staldanlægget sker via Nedervej. Hovedparten af transporterne

udgøres af transporter med husdyrgødning, levering og afhentning af dyr og foder. Ca. 1/4 af gylletransporterne sker via privat grusvej tilhørende ejendommen, mens de øvrige sker via indkørslen til Nedervej 16.

Transporterne vil primært foregå indenfor normal arbejdstid 07.00-18.00, men der kan også være tidspunkter med øget trafik på og omkring ejendommen udenfor de anførte tidspunkter, bl.a. i høst. Udbringning af gylle sker efter principperne for godt landmandskab, så omkringboende ved ruten ikke bliver generet. Der tages hensyn til vindretning, lokale arrangementer, og så vidt muligt bringes der kun gylle ud på hverdage.

Alle grænser for tilladelig støj vil blive overholdt, og der vil kun i meget få tilfælde opstå gener fra transport.

Nedenstående tabel 5 viser en oversigt over omfanget af transporter angivet af ansøger som retningsgivende.

Tabel 5. Transporter til og fra ejendommen

Transport type	Nudrift			Ansøgt drift		
	Antal pr år	Tidspunkt	Periode på år	Antal pr år	Tidspunkt	Periode på År
Gylle	235	06.00 Til 22.00	Forår og efterår á 2-4 ugers	240	06.00 til 22.00	Forår og efterår á 2-4 ugers
Levering Smågrise	27	05.00 Til 18.00	Hverdage	27	05.00 til 18.00	Hverdage
Afhentning svin til slagteri	43	05.00 Til 18.00	Hverdage	43	05.00 til 18.00	Hverdage
Afhentning af døde dyr	52	07.00 Til 18.00	Hverdage	52	07.00 til 18.00	Hverdage
Levering af Foder	26	06.00 Til 18.00	Hverdage	28	06.00 til 18.00	Hverdage
Diverse (brændstof, Renovation m.m.)	30	06.00 Til 18.00	Hverdage	30	06.00 Til 18.00	Hverdage
TOTAL	413			418		

Transporterne ligger primært i dagtimerne.

Hovedparten af transporterne udgøres af levering af foder, transport m dyr og udbringning af husdyrgødning. Det er hovedsageligt transport med husdyrgødning der forventes at stiger, hvis der bliver større effektivitet, idet levering af smågrise ind til anlægget og transport med dyr til slagteri, blot vil betyde at der leveres flere svin pr gang.

Transporter med husdyrgødning og korn ligger i begrænsede perioder á få dages varighed, og kan af nødvendighed for høsttidspunkt, markarbejde samt vind og vejr ligge på alle ugens dage.

Hovedparten af øvrige transportere ligger på hverdage i dagtimerne.

Da der er tale om gode til- og frakørselsforhold, og det vurderes, at transportere til og fra ejendommen ikke medføre væsentlige gener.

4.5 Vurdering af spildevand, husdyrgødning, affald og kemikalier

Driftsforstyrrelser eller uheld, der kan medføre væsentlig forøget forurening i forhold til normal drift, kan ske i forbindelse med håndtering og opbevaring af husdyrgødning og kemikalier, ved strømsvigt samt udslip af dieselolie.

Dette bliver forebygget ved, at der er opsyn ved håndtering af risikosituationer.

4.5.1 Spildevand

Spildevand fra produktionen udgøres primært af vand fra rengøring af stalde og fra drikkevandsspild. Spildevandet ledes kanal og herfra til gyllebeholder.

I stalden er der træk og slip system, så kanaler tømmes ved udslusning af gylle ved hjælp af dette. Ejendommen ligger i et område hvor der er krav til rensning af spildevand til rensklasse 0. Der udledes dog ikke spildevand, der kræver myndighedernes tilladelse. Der sker ingen ændring i håndtering af tagvand. Dette ledes via drænen til Mejls Fjord

4.5.2 Grundvand

Staldanlægget ligger indenfor Indsatsområde (O) og indvindingsoplandet til Rønsdam Vandværk. Af indsatsplanen for Sundved fremgår det, at der skal være særlig fokus på grundvandsbeskyttelse ved tilsyn, tilladelser godkendelser til landbrug og industri.

Ansøger oplyser, at det er en maskinstation, der står for gylleudkørslen, og de benytter gyllevogne med læssekraner med tilbageløb.

Rørforbindelser mellem tank og stalde er tætte ledninger.

4.5.3 Husdyrgødning

Den beregnede gødningsmængde (inklusiv rengøringsvand, drikkevandsspild og regnvand) er i alt 6504 m³ pr. år. Den samlede opbevaringskapacitet til flydende husdyrgødning er 6.000 m³, når kapacitet under stalde/kanaler samt den lejede beholder på 1.800 m³ tælles med. Der er således en opbevaringskapacitet på lidt over 11 måneder til bedriften

I nudriften er der mulighed for opbevaringskapacitet på Spangsmosevej 32, på 1800 m³ – denne er dog ikke indregnet i kapacitetsberegningen – men blot med som afsat.

Beholderen på Spangsmosevej 32 vil fremadrettet fortsat blive benyttet. Fremadrettet vil der fortsat være opbevaringskapaciteten på ca. 11 måneder på Nedervej 16.

Gyllen opbevares i stabile beholder der kan modstå mekaniske, termiske samt kemiske påvirkninger. Gyllen omrøres kun lige før tømning af beholderen ved f.eks. tilførsel på marken.

4.5.4 Affald og kemikalier

Døde dyr fjernes dagligt fra staldene og placeres i container eller under kadaverkap til formålet. Døde dyr afhentes af DAKA.

Den gamle fyringsolie tank er fjernet. Ved behov for fyringsolie hentes dette i mobil tank som står i foderlade på fast gulv.

Dieselolie og spildolie opbevares i maskinhuset på Spangmosevej 32.

Pesticider opbevares aflåst i maskinhus på Nedervej 16.

Hvis der er medicinrester og medicinaffald, afleveres dette til dyrlægen

Al affaldshåndtering sker i henhold til Kommunes affaldsregulativ.

Tabel 6. Affald fra produktionen

Affaldstype	Opbevaring	Transportør	Modtager	Årlig mængde		
Spildolie	200 L tromle på Spangmosevej	Dansk Olie Genbrug A/S	Dansk Olie Genbrug A/S	Ca. 400 L		
Rester – bekæmpelsesmidler				Ingen		
Medicinrester	-	-	dyrlæge	Ingen		
Spidse og skarpe genstande	1 2 L dunk i forrum	Egen transport	Container plads	Ca. 2 L		
Brændbart affald	1 container	Marius Pedersen	Ukendt	12 gange 800 L		
Bestik plastik, papirsække og lign.	6 m3 container	Egen transport	Genbrugsplads	Ca. 0,5 tons		

Fast affald og emballage afleveres via godkendt affaldsmottager/- transportør.

Spildolie afleveres til godkendt modtager.

Brændbart affald i form af plastik, papirsække, aftørringspapir og tom rengjort emballage bliver opsamlet i container og bortskaffes via en indsamlingsordning for erhvervsvirksomheder og tømmes efter aftale.

Samlet vurdering af affald og kemikalier

Al affald og kemikalier håndteres på en forsvarlig måde, der betyder, der ikke er en væsentlig forureningsmæssig risiko med virksomhedens affaldshåndtering.

På den baggrund vurderes det, at der ikke er en risiko forbundet med virksomhedens affaldsproduktion og håndtering heraf.

4.6 Vurdering af ammoniakpåvirkning

4.6.1 Ammoniakfordampning fra stald og lager

Miljøstyrelsens vejledende krav om anvendelse af bedste tilgængelige teknologi (BAT) til reduktion af ammoniakemissionen fra stald og lager er opfyldt (jf. afsnit 6 nedenfor).

Ifølge beregningerne i Miljøstyrelsens IT-ansøgningssystem er der følgende ammoniaktab fra anlægget (stalde samt opbevaringsanlæg til husdyrgødning) i ansøgt drift og nudriften:

	Ansøgt	Nudrift	8-års drift
Ammoniakfordampning	4990,4 kg NH ₃ -N	4745,9 kg NH ₃ -N	4745,9 kg NH ₃ -N

4.6.2 Ammoniakafsætning i lokalområdet

På figur 1 nedenfor er der en oversigt over naturområder i lokalområdet.

Figur 1. kort med punkter over naturområders placering i forhold til husdyrbruget.

I de følgende afsnit beskrives de enkelte naturområder, og de beskyttelsesniveauer, der gælder for de respektive naturområder.

I alt er der beregnet ammoniakdeposition på 14 naturområder, der er markeret med litra nr. 1-14 på figur 1.

Tabel 7. Beskrivelse af de 14 naturpunkter der er vist på figur 1.

Naturpunkt	Naturtype	Beskrivelse
1	Vandhul	Registreret ved tidligere Besigtigelse. Det vurderes at, vandhullet kan være levested
2	Eng	Kultureng registreret ved tidligere besigtigelse. Engen var på besigtigelsestidspunktet fugtig og der blev fundet paddeæg.
3	Sø	Mjels Sø, genskabt under vandmiljøplan II. Vigtig leve- og ynglelokalitet for mange fuglearter, men sandsynligvis af mindre betydning for bilag IV padder.
4	Mose	Mose med gennemgående grøft og vandhul. Vegetationen domineret af græsser og tagrør. Kan være levested for løvfrø og stor vandsalamander
5	Strandeng	Strandeng/strandørsump domineret af tagrør.
6	Eng	
7	Overdrev	Vestvendt skråning, der afgræsses af heste, vegetationen var ved besigtigelsen afbidt, men med forekomst af typiske overdrevsarter. Overdrevet kan være sporadisk opholdssted for flere særligt beskyttede arter, herunder løvfrø, strandtudse, stor vandsalamander og markfirben.
8	Strandeng	Strandeng med vegetation domineret af tagrør

9	Overdrev	Overdrev, der grænser op til strandeng. Der er ingen drift af arealet. Overdrevet kan være sporadisk opholdssted for flere særligt beskyttede arter, herunder løvfrø, strandtudse, stor vandsalamander og markfirben.
10	Strandeng	Strandeng med vegetation domineret af tagrør
11	Strandeng	Strandeng/strandørsump domineret af tagrør, men også områder med artsrig strandengsvegetation: strand vejbred, rød svingel, harrild, strand trehage, gåsepotentil. Flere steder i strandengen er der søer med åbent vandspejl. Hvis der er oversvømmelser i strandengen af temporær karakter, kan de være ynglelokaliteter for strandtudsen.
12	Vandhul	Beliggende i have op til mark. Er tilgroet, kan dog være levested for løvfrø og stor vandsalamander
13	Vandhul	Beliggende i have op til vej. Der er delvist større træer omkring. Kan være levested for løvfrø og stor vandsalamander
14	Mose	"Langmose". Større mose-område med skovmose/ rødelsump, hvor vandstanden til tider er høj. Ved besigtigelsen var dele af mosen udtørret, men der var stadig flere områder med åbent vandspejl. Der er tidligere registreret løvfrø i mosen og den kan stadig være ynglelokalitet for løvfrøen og andre særligt beskyttede arter, f.eks. stor vandsalamander.

12	Vandhul	Beliggende i have op til mark. Er tilgroet, kan dog være levested for løvfrø og stor vandsalamander
13	Vandhul	Beliggende i have op til vej. Der er delvist større træer omkring. Kan være levested for løvfrø og stor vandsalamander
14	Mose	"Langmose". Større moseområde med skovmose/ rødelsump, hvor vandstanden til tider er høj. Ved besigtigelsen var dele af mosen udtørret, men der var stadig flere områder med åbent vandspejl. Der er tidligere registreret løvfrø i mosen og den kan stadig være ynglelokalitet for løvfrøen og andre særligt beskyttede arter, f.eks. stor vandsalamander.

4.6.3 Ammoniakafsætning på naturområder

Ammoniakdepositionen på naturområder i lokalområdet er vist i tabellen nedenfor.

Der er foretaget beregninger via www.husdyrgodkendelse.dk, af kvælstofdeposition til udvalgte lokaliteter. Værdierne fremgår af tabellen i skema 211.316.

Table 8. Ammoniak depositonsberegninger til naturområder fra IT-ansøgningsystemet (www.husdyrgodkendelse.dk).

Overview of nature points

Navn:	Kategori:	Opretter:	Kumulation:	Ruhed natur:	Merdeposition (kg N/ha/år):		Totaldeposition (kg N/ha/år):
					8-års drift	Nudrift:	
Strandeng	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,1
Strandeng	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,1
Overdrev 2	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,1
Sø/vandhul	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,0	0,0	0,5
sø	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,0	0,0	0,2
Mose (langmose)	Kategori 3	Ansøger	0	Mk	0,0	0,0	0,2
Strandeng 2	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,1
Mejl Sø	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,0	0,0	0,3
sø	Kategori 3	Ansøger	0	V	0,0	0,0	0,2
Strandeng 1	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,1	0,1	1,2
Eng 2	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,8
Overdrev 1	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,2
Mose 1	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,8
eng	Kategori 3	Ansøger	0	Bn	0,0	0,0	0,4

Her ses, at der ikke vil være en kvælstofdeposition, der er større end 1 kg N/ha/år til naturlokaliteterne i området.

4.6.4 Internationale naturbeskyttelsesområder

Nærmeste internationale naturbeskyttelsesområde (Natura2000) er "Flensborg Fjord, Bredgrund og farvandet omkring Als". Natura2000-området ligger ca. 8360 meter vest for ejendommen på Nedervej 16.

4.6.5 Kategori 1 og 2 naturområder

Kategori 1-natur er de ammoniakfølsomme naturtyper, der ligger indenfor internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000), og som samtidig indgår i udpegningsgrundlaget for det pågældende Natura 2000-område. Naturtyperne fremgår af den kortlægning Naturstyrelsen har foretaget i forbindelse med Natura 2000-planlægningen.

Ammoniakdepositionen på kategori 1-naturområder må totalt set maksimalt være 0,7 kg NH₃-N/ha/år fra det ansøgte husdyrbrug (dog 0,4 og 0,2 kg NH₃-N/ha/år, hvis der findes 1 hhv. mere end 1 husdyrbrug i nærheden).

Nærmeste kategori 1 naturområder er Habitatområde Rinkenæs Skov, Dyrehaven og Rode Skov beliggende ca. 12 km syd vest for ejendommen

Kategori 2-natur er nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper, der ligger uden for internationale naturbeskyttelsesområder.

Det drejer sig om:

1. højmoser
 2. lobeliesøer
 3. heder der er større end 10 ha, og som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3
 4. overdrev der er større end 2,5 ha, og som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.
- Ammoniakdepositionen på kategori 2-naturområder må totalt set maksimalt være 1,0 kg NH₃-N/ha/år.

Ved gennemgangen af nærområdet til Nedervej 16, blev der ikke registreret naturarealer, der hører under kategori 2.

Beregninger viser at naturpunkter længere væk end 1000 meter modtager en totaldeposition der er lavere en 1 kg N/ha/år, hvorfor der ikke beregnes til kategori 2 natur.

Nærmeste kategori 2 natur er et overdrev beliggende ca. 4300 meter nordvest for ejendommen.

Ammoniakfordampningen fra husdyrbruget overholder alle lovens afskæringskriterier for ammoniakdeposition til kategori 1 og 2-natur. Totaldepositionen til det nærmeste kategori 1 naturområde er 0,0 kg N pga afstanden til området. Tilstanden af nærmeste kategori 1 naturområder forventes derfor ikke ændret af ammoniakfordampningen fra gården.

Totaldepositionen til det nærmeste kategori 2 naturområde er beregnet til 0,0 kg N pr ha pr år. Tilstanden af de nærmeste kategori 2 naturområder forventes derfor ikke ændret af ammoniakfordampningen fra gården.

I Sønderborg Kommune er der et rigt og mangfoldigt dyre- og planteliv, og af særligt beskyttede dyrearter er udpeget fem arter af padder og en art af krybdyr. Desuden findes en række arter af flagermus i kommunen. Gennem bestemmelserne i Naturbeskyttelsesloven arbejdes i Kommunen for at beskytte og sikre mangfoldighed og variation i naturområder, dyr og planter, bl.a. ved inddirekte at beskytte dem via beskyttelse af deres levesteder.

Eventuelle levesteder for bilag IV-dyrearter i området forventes ikke at blive påvirket af husdyrproduktionen på gården, idet der ikke sker ændring eller væsentlig påvirkning af levesteder

for disse.

På den baggrund vurderes det, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af kategori 1 eller kategori 2 naturområder.

4.6.6 Kategori 3-naturområder

Kategori 3-naturområder er ammoniakfølsomme naturområder, som ikke er kategori 1-natur eller kategori 2-natur, og som er hede, mose eller overdrev omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, eller som er ammoniakfølsom skov.

Ifølge husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveau for ammoniak vurderes merbelastninger på indtil 1 kg NH₃-N/ha/år ikke at have væsentlige negative konsekvenser for kategori 3-natur.

Ingen af naturområderne i nærheden (1000 meter fra anlægget), modtager en merdeposition på over 1 kg NH₃-N/ha/år.

Ved vurdering af om der kan stilles vilkår til maksimal merdeposition, gælder følgende (jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 35 stk. 4):

Der kan alene stilles krav om maksimal deposition, hvis naturområdet er omfattet af udpegninger **og/eller** har en høj naturkvalitet, **samt** at ammoniakbidraget fra husdyrbruget ikke er helt uvæsentligt i forhold til den påvirkning af næringsstoffer, naturområdet modtager fra andre kilder.

Nedenfor er der foretaget en vurdering af påvirkningen af de enkelte naturområder i forhold til besigtigelser og ammoniakbidrag fra øvrige kilder (markbidrag m.m.).

4.6.7 Øvrige naturområder

I området er lokaliseret et par § 3-beskyttede vandhuller. Disse vandhuller er ikke omfattet af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveauer for ammoniakdeposition.

Da der er tale om § 3-beskyttede vandhuller, skal det vurderes, om der kan ske en væsentlig tilstandsændring af de pågældende vandhuller som følge af den planlagte udvidelse.

Der er dog tale om vandhuller, der er omgivet af intensivt, dyrkede marker eller beliggende i/optil haver.

Vandhullers hydrologi påvirkes af de tilstødende marker og påvirkes dermed direkte af gødsningen af markerne. Dermed kommer der et ikke ubetydeligt bidrag med kvælstof fra de omkringliggende marker. Der er ingen af vandhullerne, der modtager en merbelastning på mere end 1,0 kg NH₃-N/ha/år.

På den baggrund vurderes det, at der ikke sker en væsentlig merdeposition og dermed påvirkning af det konkrete vandhul.

4.6.8 Samlet konklusion naturområder

Der er ingen kategori 1 og 2 naturområder i nærheden af ejendommen.

Der er ingen kategori 3 naturområder, der modtager en merdeposition på mere end 1,0 kg NH₃-N/ha/år. Stranengen nord for modtager 0,1 kg

Ingen af de øvrige kategori 3 naturområder modtager en merdeposition på mere end 1,0 kg NH₃-N/ha/år.

Af øvrige naturområder, der hverken er kategori 1, 2 eller 3 naturområder, er der ingen naturområder der modtager en merbelastning på mere end 1,0 kg NH₃-N/ha/år.

På ovenstående baggrund vurderes det, at den ansøgte udvidelse af husdyrproduktionen ikke vil medføre en tilstandsændring af sårbare naturområder.

5. Grænse overskridende virkninger

Det vurderes, at der ingen grænseoverskridende virkninger er, idet anlægget ligger så langt fra landegrænser, som det gør (der er godt 17,5 km til den dansk-tyske grænse).

6. BAT-REDEGØRELSE

6.1 BAT i relation til ammoniak

Miljøstyrelsen har fastlagt emissionsgrænseværdier ud fra følgende to principper:

1. Enkeltteknologier, der overstiger ca. 100 kr. per reduceret kg N indgår ikke.
2. Meromkostningerne forbundet med opfyldelse af emissionsgrænseværdierne bør ikke overstige ca. 1 % af de samlede årlige produktionsomkostninger.

Ved at anvende Miljøstyrelsens emissionsgrænseværdier kan der beregnes et BAT-niveau for ammoniakemissionen på 5.184 kg NH₃-N/år. Beregningerne fremgår af IT-ansøgningskema 211.316.

For at opfylde BAT-emissionsniveauet anvendes der følgende teknologi:

- Drænet gulv + spalter (33 %/ 67%).

Ved valg af ovenstående teknologi reduceres ammoniakfordampningen fra stalde og opbevaringsanlæg til 5.184 kg NH₃-N/år. Miljøstyrelsens vejledende BAT-emissionsniveau er overholdt. Der er dermed truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra det samlede staldanlæg ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik.

7. UHELD OG RISICI

7.1 Driftsforstyrrelser og uheld

Der er risiko for uheld i forbindelse med opbevaring og håndtering af husdyrgødning, farligt affald og brændstof.

Generelt kan oplyses:

- instruktionsbøger er tilgængelige
- skiltning er i orden
- maskiner og bygninger vedligeholdes
- der generelt holdes ryddeligt

gylle:

For at undgå spild og uheld i forbindelse med tømning af gyllebeholder, anvendes der en gyllevogn med fastmonteret kran, hvor pumpen sidder på gyllevognen, og der sker en automatisk tømning af pumperøret. Omlastning sker altid under opsyn, derfor vurderes det, at der ikke er større risiko for uheld i forbindelse med utilsigtet igangsætning af pumper, spild m.m.

Ved gyllebeholderen er der etableret en påfyldningsplads.

En gang årligt tømmes gyllebeholderen, i forbindelse med den normale udbringning af gylle, hvorved gyllebeholderen visuelt kan kontrolleres for evt. skader. Der foretages desuden lovpligtigt eftersyn og vedligeholdelse, hvilket betyder, at beholderen hvert 10 år bliver kontrolleret for, om der skulle være tegn på begyndende utætheder.

For at minimere risiko for uheld, er der kun tilsluttet strøm til gyllepumpen mellem tank og fortank, når den er i brug.

Olie

Ved behov for påfyldning af fyringsolie anvendes en mobil tank. Denne står i laden på fast gulv. Ved påfyldning af fyringsolie er der risiko for spild og overfyldning. Påfyldning sker altid under observation.

Der opbevares ikke spildolie på ejendommen.

Marksprøjtning:

kemikalier opbevares i aflåst rum i foderlades.

- sprøjteføreren er uddannet
- afstande til vandløb overholdes
- der ikke sker tilbageløb ved påfyldning af sprøjte

Der er udarbejdet en beredskabsplan. Se bilag. Beredskabsplanen indeholder relevante telefonnumre, kortbilag med stophaner, hovedafbrydere, slukningsmateriel, udløb til markdræn mv. samt instrukser vedrørende:

- Brand og evakuering
- Overløb af gylle
- Kemikalie og oliespild
- Strømsvigt

Beredskabsplanen gennemgås og opdateres årligt.

Hvis der skulle ske uheld, kontaktes miljøvagten, og der vælges de bedste oprydnings- og forebyggelsesforanstaltninger, således at gene og risiko bliver mindst mulig (olie og kemikaliespild kan f.eks. opdæmmes med halmballer, jord og lign.). Alle medarbejdere er instrueret i at kontakte kommunens miljøvagt eller ringe 112 ved uheld.

døde dyr

Døde dyr fjernes dagligt fra staldene og placeres i container eller under kadaverkap udviklet til formålet. DAKA tilkaldes efter behov. Derved undgås uhygiejniske forhold og at der kan ikke observeres døde dyr af forbipasserende. Desuden kan ræve, hunde og vilde katte ikke komme til de døde dyr

strømsvigt

Ved længerevarende strømsvigt vil energiforsyningsselskabet blive kontaktet. Der er nødopluk i staldene og alarmer der straks påkalder en medarbejder. Nødstrømsanlæg vil evt. blive rekvireret.

Brand

Ved brand vil alarmcentralen straks blive kontaktet.

7.2 Beredskabsplan

Der er udarbejdet en beredskabsplan, der redegør for, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det omkringliggende miljø.

8 EGENKONTROL

Bedriftens egenkontrol består primært af det lovpligtige gødningsregnskab, produktionsopgørelser og driftsregnskab samt egne løbende registreringer. Alle dyr tilses minimum en gang dagligt og alle regler vedr. dyrevelfærd opfyldes

Staldene kontrolleres dagligt, og der udføres små reparationer med det samme eller tilkaldes service

De tekniske installationer og hjælpemidler kontrolleres løbende for at imødegå driftsforstyrrelser og uheld.

Den daglige drift af ejendommen drives efter principperne "Godt Landmandskab", således anlægget giver mindst mulig miljøbelastning og færrest mulige gener for omgivelserne.

Personalet på ejendommen bliver løbende orienteret om faglige nyheder.

9 SAMLET VURDERING

Ved miljøgodkendelse af husdyrproduktionen på Nedervej 16, Nordborg vil ejendommen blive godkendt efter stipladsmodellen. Der sker ingen ændring i produktionsarealer.

Der ligger ganske få enkeltboliger i umiddelbar nærhed af husdyrbruget, og ingen af nabobeboelserne ligger indenfor de beregnede lugtgeneafstande. Byzoner ligger ligeledes i behørig afstand og udenfor de beregnede lugtgeneafstande.

der søges om dispensation til fravigelse på lugtgeneafstanden til nærmeste samlede bebyggelse. Denne kan overholdes med 93 %. Da kriterierne for dispensation er overholdt og alle lugtgeneafstande dermed overholdt, vurderes der ikke at være problemer i forhold til lugt.

Der er ingen sårbare og særligt sårbare naturområder, der ligger så tæt på driftsbygningerne, at det udgør et problem.

Husdyrbruget ligger i et sårbart landskab. Der sker dog ingen udvidelser på bygningsmassen. Samlet set vurderes det, at den planlagte udvidelse/ændring kan gennemføres uden væsentlige påvirkninger for samfund og natur.

Denne rapport er udarbejdet af Rikke Kyhn. ansat hos Landbrugsrådgivning Syd. Hendes arbejdsopgaver omfatter bl.a. varetagelse af Miljøsager

Rikke startede med at arbejde med Miljøsager i 2002, da hun var ansat på Bygnings- og Maskinkontoret i Åbenrå, Sønderjylland. Hun har lige siden arbejdet med miljøsager.